

Hollola

Päätös maa-aineslupahakemuksesta, Destia Oy, Orinmäen kiviainesalue, 98-451-8-57 (Orinmäki)

HOLDno-2021-341

Asia

Päätös Destia Oy:n maa-aineslain mukaisesta lupahakemuksesta, joka koskee kiinteistöä 98-451-8-57 (Orinmäki).

Hakija

Destia Oy
Firdonkatu 2 T 151
00520 Helsinki

Yhteyshenkilö Maarit Salonoja
p. 040 866 8615
maarit.salonoja@destia.fi

Kohteena olevat kiinteistöt ja maanomistusolosuhteet

Hollolan kunta, Uskilan kylä, kiinteistö 98-451-8-57 (Orinmäki).

Kiinteistö on yksityishenkilön omistuksessa. Hakemuksen liitteenä on esitetty kiinteistönomistajan suostumus maa-aineslupan hakemiseen.

Ottotoiminta ja sen sijainti

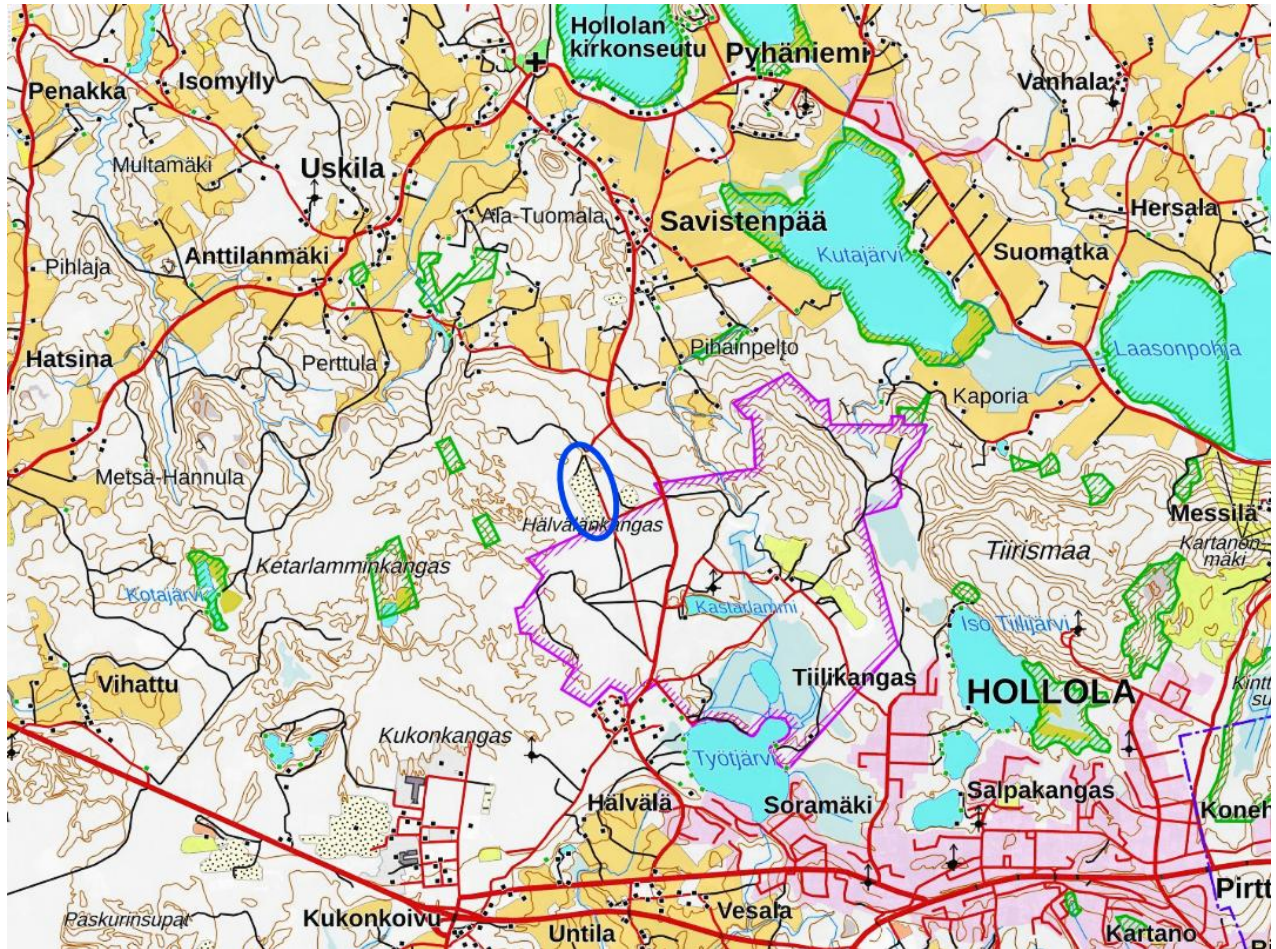
Ottamisalueen sisältävä kiinteistö 98-451-8-57 (Orinmäki) sijoittuu Hollolan kunnan Uskilan kylään, hieman alle 5 kilometrin päähän Salpakankaan kuntakeskuksesta luoteeseen. Kiinteistön pinta-ala on 33,8 ha, josta ottamisaluetta on 10,9 ha ja varsinaista ottoaluetta 9,1 ha.

Lupaa haetaan 15 vuodeksi 530 000 m³ktr kokonaisottomäärälle, josta soraa 365 000 m³ktr ja kalliokiviainesta 165 000 m³ktr. Laskennallinen vuotuinen ottomäärä on 35 300 m³ktr, mutta todellinen vuotuinen ottomäärä vaihtelee kysynnän mukaan.

Alueella ei ole asemakaavaa. Hollolan kunnan strategisessa yleiskaavassa ottamisalue sijoittuu M-alueelle (maaseutuelinkeinot). Kiinteistö rajoittuu eteläosastaan EP-alueeseen (puolustusvoimien alue), jolla sijaitsee Hälvälän harjoitusalue. Strategisen yleiskaavan ympäristöhäiriöt-teemakartalla ottamisalue sijoittuu ampumamelualueille 1 ja 2. Strategisen yleiskaavan luontoarvot-teemakartan harjajensuojeluohjelma-alue sijoittuu lähimmillään noin 40 metrin päähän ottamisalueesta länteen.

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa 2014 ottamisalue sijoittuu maa-ainestenottoalue-merkinnän alueelle, melualueelle sekä eteläisiltä osin kehittämisen kohdealueen rajauksen sisälle. Maakuntakaavan 2060 luonnoksessa ottamisalue sijoittuu edelleen maa-ainestenottoalueen merkinnän alueelle, ja ottamisalueen länsipuolella on arvokas geologinen muodostuma -merkintä.

Kiinteistö sijoittuu Kukonkoivu-Hatsinan 1E-luokan pohjavesialueelle, pohjaveden varsinaiselle muodostumisalueelle. Ottamisalueella tai sen lähiympäristössä ei ole tehty havaintoja pohjavedestä, ja geologisen rakenneselvityksen mukaan ottamisalueen lähistöllä kallionpinta on pohjaveden pintaa korkeammalla.

Kuva 1. Suunnitelma-alueen sijainti peruskartalla (sininen soikio).

Aikaisemmat luvat

Kyseessä on olemassa oleva toiminta, jonka nykyisen maa-ainesluvan (Hollolan kunnan valvontajaosto 24.8.2016 § 44) voimassaolo päättyy 24.8.2026.

Toiminnalla on toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupa (Hollolan kunnan valvontajaosto 24.8.2016 § 43) kallion louhinnalle ja siirrettävälle murskauslaitokselle.

Luvan hakemisen peruste ja lupaviranomaisen toimivalta

Maa-aineslain (1981/555) 1 §:n ja 4 §:n mukaan kiven, soran, hiekan, saveen ja mullan ottamiseen pois kuljetettavaksi taikka paikalla varastoitavaksi tai jalostettavaksi tarvitaan lupa lukuun ottamatta tavanomaista kotitarvekäyttöä.

Maa-aineslain (1981/555) 7 §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Hollolassa ympäristönsuojeluviranomaisena toimii valvontajaosto.

Asian vireille tulo

Hakemus on tullut vireille 3.11.2025.

Hakemus sisältää seuraavat asiakirjat:

- Maa-aineslupahakemus, lomake (3.11.2025)

- Destia Oy Orinmäen maa-ainesten ottoalue, Hollola - maa-ainesten ottosuunnitelma ja hakemus (3.11.2025), sekä sen liitteet ja piirustukset:
 - Liite 1 Sijainti- ja maastokartta
 - Liite 2 Kiinteistökartta
 - Liite 3.1 Maa-aineslupapäätös 24.8.2016 § 44
 - Liite 3.2 Ympäristölupapäätös 24.8.2016 § 43
 - Liite 4.1 Strateginen yleiskaava
 - Liite 4.2 Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014
 - Liite 4.3 Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060 -luonnos
 - Liite 5 Pohjavesi- ja luonnonsuojelualuekartta
 - Liite 6 Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmalomake
 - Piirustus 1 Nykytilannekartta 1:2500
 - Piirustus 2 Lopputilannekartta 1:2500
 - Piirustus 3 Pituusleikkaus A-A 1:2000 / 1:1000
 - Piirustus 4 Poikkileikkaukset 200-200, 300-300, 400-400 ja 500-500 1:2000 / 1:1000
 - Ei-julkinen liite: Maanomistajan suostumus (15.8.2025)
 - Ei-julkinen liite: Rajanaapurikiinteistöjen yhteystiedot
 - Ei-julkinen liite: Lainhuutotodistus 98-451-8-57 ORINMÄKI (30.10.2025)

TIEDOT OTTAMISALUEESTA OTTOSUUNNITELMAN MUKAAN

Kiinteistötiedot ja rajanaapurit

Suunnitelman ja hakemuksen mukainen ottamisalue sijoittuu kiinteistölle Orinmäki RN:o 98-451-8-57. Kiinteistö on yksityishenkilön omistuksessa. Destia Oy:llä on sopimus kiinteistönomistajan kanssa koskien alueen maa-ainesten ottoa. Kiinteistön kokonaispinta-ala on 33,8 ha, ottamisalue sijoittuu kiinteistön eteläosaan.

Hakemuksen kohdekiinteistöllä on yhteensä neljä rajanaapuria. Eteläpuolisella rajanaapurikiinteistöllä 1:143 sijaitsee puolustusvoimien harjoitusalue, joka on osa laajempaa ampuma-aluetta, johon kuuluu myös Hälvälän ampumaurheilukeskus. Muut rajanaapurikiinteistöt ovat lähinnä maa- ja metsätalouskäytössä. Noin 500 m säteellä ottamisalueelta ei ole asuintaloja.

Lupahistoria

Alueelle on aiemmin myönnetty seuraavat luvat (sittemmin umpeutuneet):

- Lupa maa-ainesten ottamiseen vaiheelle I, kokonaisottomäärä 350 000 m³. Hollolan kunta, ympäristölautakunta 20.6.2006 § 51.
- Lupa maa-ainesten ottamiseen vaiheelle II, kokonaisottomäärä 550 000 m³. Lahden kaupunki, Lahden seudun ympäristölautakunta 29.5.2012 § 46.
- Ympäristölupa kiviaineksen murskaukselle. Lahden kaupunki, Lahden seudun ympäristölautakunta 19.6.2012 § 61.

Viimeisimmän maa-aineslupan alueelle on Hollolan kunnan valvontajaosto myöntänyt päätöksellään 24.8.2016 § 44. Lupa koski 820 000 m³ kokonaisottomäärää ja kyseisessä luvassa yhdistettiin vaihe 1 ja vaihe 2 yhdeksi lupa-alueeksi. Kyseinen maa-aineslupa umpeutuu 24.8.2026.

Hollolan kunnan valvontajaosto myönsi päätöksellään 24.8.2016 § 43 ympäristölupan alueelle kallion louhinnalle ja siirrettävälle murskauslaitokselle. Ympäristölupa myönnettiin toistaiseksi voimassa olevaksi. Ympäristöluvanvaraista toimintaa saa suorittaa sillä ehdolla, että alueella samanaikaisesti on voimassa maa-ainesten ottolupa.

Kaavoitus

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 10.5.2021 Hollolan strategisen yleiskaavan 2020 ja kaava on tullut voimaan valitusmenettelyn jälkeen 19.8.2023. Strategisessa yleiskaavassa ottamisalue sijaitsee M-alueella (maaseutuelinkeinot). Alueella ei ole osayleiskaavaa eikä asemakaavaa.

Alueella on voimassa Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014, joka on saanut lainvoiman 14.5.2019. Kyseisessä maakuntakaavassa alue on merkitty maa-ainestenottoalueeksi (EO; eo9 Hälvälän maa-ainesten ottamisalue). Alueella on myös melualue-merkintä (me), joka liittyy viereiseen ampumakeskukseen.

Päijät-Hämeen maakuntahallitus on 15.9.2025 hyväksynyt Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 luonnoksen asetettavaksi nähtäville. Kaavaluonnos ja valmisteluaineisto ovat olleet nähtävillä 29.9.–4.11.2025. Kyseisessä maakuntakaavaluonnoksessa ottamisalueella on edelleen EO-merkintä. Alueen länsipuolella on merkintä ”arvokas geologinen muodostuma”.

Asutus

Ottamisalueen läheisyydessä ei ole asutusta. Lähin asuinrakennus sijaitsee Kirkkotien varressa noin 600 metriä ottamisalueesta koilliseen. Seuraavaksi lähimmät asutut rakennukset (2 kpl) sijaitsevat Aholanportin varrella 750 metrin ja 950 metrin etäisyydellä ottamisalueesta koilliseen. Muuhun asutukseen on etäisyyttä yli kilometri.

Maisemakuvaus ja topografia

Alue on olemassa oleva soranottoalue, jolta puusto on lähes kokonaisuudessaan poistettu. Ainoastaan kaakkoisosassa on pienellä alueella puustoa vielä jäljellä. Ottamisalue sijoittuu Hälvälänkankaan harjualueelle, joka on osa Salpausselän reunamuodostumaa. Eteläreunaltaan alue rajoittuu Puolustusvoimien ns. Hälvälän lentokentän alueeseen. Puolustusvoimien alueen länsipuoliset laajat metsäalueet ovat suunnistuskilpailujen ja talvisin Finlandia-hiihdon latupohjien aluetta. Puolustusvoimat käyttää aluetta jossain määrin harjoitusalueena. Ottamisalueen itäpuolella sijaitsee toinen toiminnassa oleva soranottoalue. Muutoin ottamisalueen ympäristö on metsätalouskäytössä.

Maisema on ottamisalueen lähiseudulla topografialtaan melko loivapiirteistä. Korkeustasoltaan alue on yleisesti ottaen tasolla noin +150...160. Maasto laskee kohti koillista-itää. Maanpinta nousee ottamisalueesta länteen ja muuttuu korkeussuhteiltaan erittäin kumpuilevaksi, siinä esiintyy runsaasti suppia. Ottamisalueen länsipuolella oleva alue on maisemallisesti arvokasta ja se kuuluu harjunsuojeluohjelmaan (Lahden mutka, I Salpausselkä, HSO040039).

Varsinaisella ottamisalueella maanpinnan taso vaihtelee nykytilassa tasovälillä noin +143...+158. Ottamisalue ei näy Kirkkotielle eikä sille ole näkymiä lähimaisemassa. Alue ei myöskään erotu kaukomaisemassa eikä alueelta ole näkymää alueen ulkopuolelle.

Lähimmät lammet, Ketarlammet, sijaitsevat alueen lounaispuolella noin 1,8 kilometrin etäisyydellä ottamisalueesta, tasolla +129,6. Kaakkoispuolella 1,3 kilometrin etäisyydellä sijaitsee Kastarlammi tasolla +144,4. Koillisessa sijaitsee Kutajärvi 2,7 kilometrin etäisyydellä tasolla +82 ja Vesijärvi 3,2 kilometrin etäisyydellä tasolla +81,5. Alueella ei ole pintavesiuomia.

Maaperä

Alueen maaperä- ja pohjavesiolosuhteita on tutkittu aikoinaan ensimmäisen lupaprosessin yhteydessä vuonna 2005. Alueella tehtiin tuolloin maatutkaluotaus (GeoWork Oy) sekä painokairauksia yhteensä 7 kpl ja koekuoppia. Kaksi painokairausta päättyi varmistetusti kallioon ja kahden kairauksen kalliohavainnot varmistettiin koekuopilla. Tutkimuksissa todettiin, että kallion pinta on ottamisalueella pohjaveden pinnantasoa korkeammalla. Alueella tehdyissä tutkimuksissa ei havaittu pohjavettä.

Kalliota esiintyy osalla aluetta suunnitellun ottotason yläpuolella (ko. alueella tehdään louhintaa). Tehdyn kaivun myötä kallio on osittain jo paljastettu ainakin kaivalueen pohjois- ja eteläosissa.

Luonto

Lupa-alue on kokonaisuudessaan olemassa olevaa, avointa maa-ainesten ottoaluetta. Puusto on poistettu lähes koko lupa-alueelta, ainoastaan kaakkoisosassa on pienellä alueella (n. 0,5 ha) puusto vielä kaatamatta. Pintamaat on niin ikään jo poistettu lähes koko kaivualueelta. Lupa-alue ei siten ole luonnontilainen, eikä siinä ole kasvillisuutta. Lupa-alueen pohjoisosan kaivetussa pystysuorassa rintauksessa on törmäpääskyjen pesäkoloja, tämä alue on rajattu varsinaisen kaivu-alueen ulkopuolelle.

Alueen välittömässä läheisyydessä ei ole luonnonsuojelualueita. Alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole muinaismuistoja tai muinaishautoja. Alue sijaitsee maakuntakaavassa osoitetun arvokkaan harjualueen ulkopuolella. Lähimmät suojellut alueet ovat Kiikunmetsän luonnonsuojelualue (YSA266095, yksityinen suojelualue) ja Kotimetsänpeiton luonnonsuojelualue (YSA267415, yksityinen suojelualue), jotka sijaitsevat lupa-alueen länsipuolella noin 750...950 m etäisyydellä. Nämä on perustettu vuonna 2024. Ojaniityn suojelualue (tunnus YSA203930, yksityinen suojelualue) sijaitsee noin 1,3 kilometriä alueesta koilliseen ja Vähä-Hannulan luonnonsuojelualue (tunnus YSA207752, yksityinen suojelualue) noin 1,6 kilometriä alueesta lounaaseen. Lähimpiin Natura-alueisiin itäpuolella on noin 2,7 km etäisyys (Kutajärven alue ja Tiirismaa), länsipuolella noin 3,2 km (Kotajärvi).

Pohjavesi

Lupa-alue sijaitsee Kukonkoivu-Hatsinan (tunnus 0409851) pohjavesialueella, joka kuuluu luokkaan 1E (vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maa-ekosysteemi on suoraan riippuvainen). Pohjavesialue on pinta-alaltaan laaja, 62,11 km², ja ottamisalue sijaitsee sen itäosassa. Idässä pohjavesialue jatkuu Lahden suuntaan Salpakankaan (tunnus 0409852) pohjavesialueena.

Kukonkoivu-Hatsinan pohjavesialueella sijaitsee kaksi käytössä olevaa vedenottamo, Sairakkala ja Ruoppa, joista Ruopan vedenottamo lähempänä, noin kolmen kilometrin päässä alueesta etelään. Sairakkalan vedenottamo sijaitsee noin kuuden kilometrin päässä lounaassa. Alueelta pohjoiseen on lisäksi kolme Hollolan kunnan vedenottamo, Myllymäki, Pappila ja Pappilanrinne, joista kaksi jälkimmäistä on liitetty kunnalliseen vesijohtoon, eivätkä ottamot enää ole käytössä. Edelleen käytössä oleva Myllymäen vedenottamo sijaitsee noin kolme kilometriä ottamisalueesta pohjoiseen. Lähin pohjavedenpurkauma, Kiikunlähde, sijaitsee noin 1,6 kilometrin etäisyydellä ottamisalueelta luoteeseen. Kiikunlähteen pohjavedenpinta on noin tasolla +96,1. Alueen läheisyydessä (alle 500 metriä) ei ole talousvesikaivoja. Ottamisalueen aiemmissa tutkimuksissa (2005) todettiin, että kallion pinta on koko lupa-alueella pohjaveden pinnantasoa korkeammalla, eikä alueella siten esiinny maaperän pohjavettä. Koska pohjavettä ei ole havaittu, alueelle ei ole asennettu pohjavesiputkia.

MAA-AINEKSEN OTTAMISSUUNNITELMA

Suunnitelmakartat

Suunnitelman kartta-aineisto perustuu Destian 4.8.2025 tekemään dronekartoitukseen. Karttojen lähtömateriaalina on käytetty myös Maanmittauslaitoksen kiinteistörekisterikartta, maastotietokanta ja laserkeilausaineistoa. Destia Oy on laatinut tämän suunnitelman suunnitelmakartat omana työnään. Suunnitelmapiirustusten tasokoordinaattijärjestelmä on ETRS GK-25 ja korkeusjärjestelmä N2000.

Pintamaat (kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma)

Ottotoiminnassa syntyvillä kaivannaisjätteillä tarkoitetaan alueelta poistettavia ja välivarastoitavia pilaantumattomia pintamaita. Ottamisalueella siis käsitellään ainoastaan puhtaita maa-aineksia, eikä niiden käsittelystä tai varastoinnista aiheudu vaaraa ympäristölle.

Pintamaat on poistettu aikaisempina toimintavuosina käytännössä koko kaivualueelta. Ainoastaan kaakkoisosassa on noin 0,5 ha:n kokoinen alue, jossa puusto ja pintamaat vielä on

poistamatta. Varastossa olevaksi määräksi arvioidaan noin 42 500 m³ (kuorittu ala n. 85 000 m², pintamaakerroksen keskimääräinen paksuus 0,5 m). Pintamaat on välivarastoitu alueen reunoille. Vielä poistamatta olevia pintamaita arvioidaan olevan noin 3000 m³, ne tullaan sijoittamaan pääosin alueen kaakkoisreunalle. Laskennallinen pintamaan määrä on yhteensä enintään noin 50 000 m³.

Toiminnassa ei synny ylijäämämateriaalia tai muuta sivukiveä, sillä kaikki käyttökelpoinen kiviaines hyödynnetään. Pintamaa hyödynnetään kokonaisuudessaan alueen kasvukerroksessa ottamisen päätyttyä. Mahdollinen jalostukseen kelpaamaton maa-aines esim. moreeni hyödynnetään alueen muotoilussa. Alueelta peräisin oleva puhdas pintamaa ei aiheuta ympäristövaikutuksia.

Tukitoiminta-alue

Lupa-alueelle on toteutettu tukitoiminta-alue. Tukitoiminta-alue sijaitsee alueen itäosassa.

Työkoneiden säilytyspaikalla maaperä on suojattu tiivillä ja reunoiltaan korotetulla öljynsuojamuovilla, jonka päälle on tasattu 20-40 cm maakerros. Likaisten hulevesien pääsy maaperään estetään. Suojatun alustan maaperä pidetään jatkuvasti puhtaana ja sille mahdollisesti päätyneet roiskeet, valumat tms. ja likaantunut maaperä hulevesineen kerätään ja poistetaan välittömästi ja kuljetetaan asianmukaiseen käsittelyyn.

Alueella ei ole pysyviä polttoainesäiliöitä, vaan seula ja työkoneet tankataan suoraan auton lavalla tai peräkontissa kuljetettavasta, liikennekäyttöön valmistetusta IBC-säiliöstä. Tankkaus on poikkeuksetta valvottu tapahtuma. Mahdolliset pienet läikät kerätään talteen heti ja likaantunut maa kuljetetaan sille tarkoitettuun välivarastoon tai vastaanottopisteeseen. Murskauslaitoksen poltto- ja voiteluaineisiin liittyvistä asioista on annettu lupamääräykset ympäristöluvassa.

Turvallisuus ja suojavyöhykkeet

Alue pidetään siistinä koko toiminnan ajan. Lupa-alueen ja kaivualueen rajat on merkitty maastoon ja merkintöjen pysyvyys tarkistetaan säännöllisin välein ja tarvittaessa korjataan (mm. paalukepit, merkkinauhat). Korkotasojä on merkitty alueella siten, että ottamissyvyyttä ja ottamistasoa voidaan seurata ja valvoa. Ottamistoiminnan aikana jyrkät rintaukset suojataan tarvittaessa suoja-aidalla turvallisuuden varmistamiseksi.

Kaivualueen rajasta jätetään kiinteistörajaan vähintään kymmenen metrin etäisyys. Lupa-alueen raja seuraa kiinteistörajoja länsi-, etelä- ja itäosissa. Asiaton kulku alueelle on estetty puomilla. Työmaa-alueesta varoitetaan kyltein.

Liikennejärjestelyt ja -määrät

Alueen maa-aineskuljetukset hoidetaan kuorma-autoilla ja ajoneuvoyhdistelmillä. Liikennettä on aktiivisina aikoina noin 20...30 autoa (käyntiä) vuorokaudessa. Liikenteen määrä vaihtelee kuitenkin huomattavasti rakennushankkeiden ja murskeiden menekin mukaan. Todellisuudessa esiintyy myös pidempiä kausia, jolloin alueella ei ole lainkaan toimintaa eikä liikennettä, tai toiminta on hyvin vähäistä.

Kulku alueelle tapahtuu lupa-alueen eteläpäästä Kirkkotielle kulkevan metsäautotien kautta. Lupa-alueelle on tieyhteys myös alueen pohjoispuolelta, mutta sitä ei käytetä. Liikenne alueelta suuntautuu Kirkkotieellä pääasiassa etelään Hollolan keskustaajaman suuntaan.

Uusia tiejärjestelyitä ei tarvitse rakentaa, lukuun ottamatta lupa-alueen sisäisiä työmaateitä, joita muodostuu kaivun etenemisen mukaan. Työmaatiet ja Kirkkotielle johtava metsätie ovat sora-pintaisia.

Ottosuunnitelma, vaiheistus ja ottotasot

Suunnitelman ja hakemuksen mukainen lupa-alue (ottamisalue) on pinta-alaltaan 10,9 ha. Kaikki ottamiseen liittyvät toiminnot (ml. pintamaiden varastointi) sijoittuvat lupa-alueen sisälle. Varsinaista soran kaivua ja kallion louhintaa tehdään noin 9,1 ha:n kokoisella kaivualueella. Lupa-alue

ja kaivualue eivät laajene aiempaan luvitettuun alueeseen verrattuna. Lupa-alue on pituussuunnassa enimmillään noin 600 m ja leveysuunnassa noin 200 m.

Kaivualueen keskiosassa on alimman suunnitellun ottotason yläpuolelle nouseva kalliokohouma. Kohouma on pinta-alaltaan noin 4 hehtaaria ja sen korkeus vaihtelee 0...10 metriin. Kyseisellä alueella suoritetaan soran kaivun lisäksi kallion louhintaa. Louhintaan liittyvät asiat on käsitelty tarkemmin ympäristöluvassa.

Ottaminen on alueella edennyt siten, että lähes koko alue jo on kaivun piirissä. Kaivua on siis ollut eri puolilla aluetta riippuen halutusta maa-aineslaadusta. Ottamista jatketaan alueella samalla tavalla, eli kaivua voi olla eri aikoina tai saman aikaisesti eri puolilla aluetta. Kaivun ohjeelliset etenemissuunnat on esitetty suunnitelmapiirustuksessa 1. Kaivualuetta ei voida jakaa erillisiin vaiheisiin, koska vaihtelevan maa-aineslaadun takia kaivua on voitava tehdä koko alueella tarvittaessa samanaikaisesti. Soran- ja kallionoton etenemistä on myös vaikea ennustaa. Vuoden 2025 syksyyn mennessä alueella ei vielä ole ollut kallion louhintaa.

Soraa ja kalliota otetaan markkinatilanteen mukaisesti. Kalliokohouma rajoittaa varastointiin ym. toimintoihin käytettävissä olevan pohjan alaa ja vaikuttaa siten osaltaan toimintojen sijaintiin. Ottoa tehdään kuitenkin vaiheittain varasto- ja toimintatilankäytön mahdollistamissa rajoissa. Ensimmäisenä maisemoidaan todennäköisesti alueen pohjoispää, kun se tilankäytön puolesta on mahdollista. Reunaluiskat tehdään ottamisen aikana, mikä pienentää avoinna olevaa kaivualueen pohjapinta-alaa huomattavasti.

Alin ottotaso on +142 (N2000), eli sama kuin nykyisessä maa-ainesluvassa (2016). Ainoastaan pohjoisosassa on kaivu ulottunut tähän lopulliseen tasoon, muualla nykyistä pohjatasoa tullaan vielä syventämään. Alueella ei esiinny pohjavettä. Mikäli jostain syystä havaittaisiin pohjavettä, tullaan sen päälle jättämään neljän metrin paksuinen suojakerros.

Jälkihoidon yhteydessä reuna-alueet loivennetaan siten, että luiskakaltevuus on pääosin noin 1:3. Kaivua jyrkillä rintauksilla suoritetaan siten, että luiskat voidaan rakentaa kaivualueen rajasta ylittämättä. Korkeuseroa yläluiskan ja alaluiskan välillä jää lopputilanteessa enimmillään noin 15 m.

Ottomäärä ja -aika sekä käyttötarkoitus

Otettava kiviaines on soraa, hiekkaa ja kalliota. Kiviaines käytetään joko sellaisenaan tai jalostetaan seulomalla tai murskaamalla erikokoisiksi murskelajikkeiksi. Kiviaines käytetään tie- ja muuhun infrarakentamiseen. Vuosittainen ottamismäärä vaihtelee käyttötarpeen mukaan.

Suunnitelman ja hakemuksen mukainen kokonaisottamismäärä on 530 000 m³ltr. Tästä soraa on noin 365 000 m³ltr ja kalliota noin 165 000 m³ltr.

Maa-aineslupaa haetaan viideksitoista (15) vuodeksi, jolloin laskennallinen vuosittainen ottomäärä on noin 35 300 m³ltr. Todellinen vuotuinen ottomäärä kuitenkin vaihtelee vuosittain paljonkin, riippuen maa- ja kiviaineksen kysynnästä.

Maa-aineslain 10 § mukaan ”*Erityisistä syistä lupa voidaan kuitenkin myöntää pitemmäksi ajaksi, kuitenkin enintään viideksitoista vuodeksi, ja kalliokiven louhinnan osalta enintään 20 vuodeksi, jos se hankeen laajuuteen, esitetyn suunnitelman laatuun ja muihin aineiden ottamisessa huomioon otettaviin seikkoihin nähden katsotaan sopivaksi. Erityisenä syynä voidaan pitää myös sitä, että ottaminen kohdistuu maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaisessa voimassa olevassa maakuntakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa maa-ainesten ottamiseen varatulle alueelle*”. Tässä tapauksessa hakemuksen mukainen lupa-alue sijaitsee lainvoimaisen maakuntakaavan EOalueelle (maa-ainesten ottoalue), eli 15 vuoden lupa-aika on perusteltua.

Toiminta-ajat

Nykyisen maa-aineslupan (2016) lupamääräyksessä nro 15 on todettu, että maa-ainesten otto ja siihen liittyvä toiminta, joka voi aiheuttaa mm. melua, on sallittu maanantaista perjantaihin klo 6-

22 välisenä aikana. Viikonloppuisin ja arkipyhinä toiminta on kielletty. Näihin toiminta-aikoihin ei haeta muutosta.

Ympäristöluvassa on lisäksi annettu lupamääräys louhinnan ja murskauksen toiminta-aikoihin liittyen (murskaus 7-22, räjäytykset 8-18, rikotus 8-18, poraaminen 7-19).

Maa-aineksen kaivua, louhintaa ja jalostusta tehdään urakkaluonteisesti, eli toimintaa ei ole alueella jatkuvasti. Urakoita on arviolta noin 1-2 kpl vuodessa ja kukin urakan kesto on keskimäärin 4...8 viikkoa. Kuljetuksia ja lastauksia on tasaisemmin ympärivuotisesti, kuitenkin vaihdellen kysynnän mukaan.

Jalostustoiminta ja varastointi

Seulonnalla parannetaan harjukiviaineksen soveltuvuutta eri käyttötarkoituksiin jakamalla se hattu- ja raekokoja sisältäviin fraktioihin. Seulontalaitos toimii polttomootorilla. Alueella tehdään myös louhimalla irrotetun louheen murskausta sekä kaivetun soran murskausta. Murskaukseen liittyvät asiat on käsitelty tarkemmin ympäristöluvassa.

Valmiit tuotteet kuljetetaan alueelta kuorma-autoilla. Lajikkeiden varastointia on eri puolilla kaivualueen pohjatasoa, varastointialueet vaihtelevat toiminnan etenemisen mukana. Varastokasat ovat yleensä mahdollisimman lähellä sen hetkistä kaivualuetta sisäisten siirtoetäisyyksien minimoimiseksi.

Jälkihoito ja tuleva käyttö

Ottamistoiminnan jälkeen alue palautuu metsätalouskäyttöön. Jälkihoidolla alue pyritään saamaan mahdollisimman hyvin ympäröivään maastoon ja maisemaan istuvaksi. Jälkihoidon toteutuksessa huomioidaan myös alueen pohjavesiluokitus ja maisemaan liittyvät näkökohdat.

Toiminnan loputtua kaikki rakennelmat ja laitteet puretaan ja viedään alueelta pois ja alue siistitään. Kaivualueen luiskat loivennetaan kaltevuuteen noin 1:3 piirustuksen 2 mukaisesti. Etelään viettävät luiskat voidaan tapauskohtaisesti jättää kaltevuudeltaan vaihteleviksi ja jyrkemmiksi paahderinteiksi. Maisemointiluiskauksien tekeminen aloitetaan jo ottamisen aikana, kun se on ottamisen etenemisen ja tilankäytön kannalta mahdollista. Todennäköisesti luiskien rakentaminen ja niiden maisemointi aloitetaan pohjoisosasta ja eteläosa maisemoidaan viimeisenä. Tarkasti tätä ei kuitenkaan voida etukäteen suunnitella. Lähes koko kaivualueen pohjataso tarvitaan toiminnan aikana varastointi- ja työskentelyalueena, joten pohjatason vaihteittainen maisemointi ei todennäköisesti ole mahdollista. Pohjataso maisemoidaan siten lähtökohtaisesti kerralla vasta sitten, kun ottotoiminta on päättynyt alueella kokonaan.

Alueen pohjalle ja luiskiin levitetään humuspitoisia pintamaita puuston ja muun kasvillisuuden kasvualustaksi. Tähän käytetään alueelta aiemmin kuorittuja pintamaita ja tarvittaessa muualta tuotua puhdasta pintamaata. Alkuperäinen pintamaakerros on ohut ja välivarastossa oleva pintamaa ei välttämättä riitä koko alueelle. Mikäli alueelle tuodaan pintamaita muualta, ne hyväksytään valvovalla viranomaisella ennen alueelle tuontia. Lähtökohtaisesti pintamaita ei pitäisi tärkeällä pohjavesialueella tuoda muualta, sillä se aiheuttaa riskin pohjavedelle ja myös vieraslajien leviämiseksi. Mikäli käytettäviä pintamaita on vähän, voidaan pohjakerroksen hiekkakerros möyhentää noin 15 cm paksuudelta ja noin 5 cm kerros pintamaa-ainesta sekoitetaan tähän möyhennettyyn hiekkakerrokseen. Mäntyjä voi myös istuttaa suoraan möyhennettyyn hiekkakerrokseen.

Lopullisen pinnan muotoiluun ja mahdollisen pintamateriaalin levityksen jälkeen alueen kasvillisuus palautetaan luontaisesti taimettuen tai istuttamalla alueelle puuntaimia noin 2 500 kpl/ha, ensisijaisesti mäntyjä. Alueen lopullinen jälkikäyttö on metsätalous. Mikäli alueen kaavoitukseen tai muuhun maankäytön suunnitteluun tulee oleellisia muutoksia luvan aikana, jälkihoitosuunnitelma päivitetään muutosten mukaiseksi ottamistoiminnan loppuvaiheessa. Kaiken kaikkiaan aluetta hoidetaan jo ottamisen aikana niin, että alue siistyy ja säilyy ottamisen päätyttyä ihmisille ja ympäristölle turvallisena ja kulkukelpoisena.

Jälkihoitokuluiksi arvioidaan 40 000...50 000 euroa. Arvioon sisältyvät: siistiminen ja pohjan ja luiskien muotoilu, alueella olevan pintamateriaalin levitys sekä muut kulut kuten suunnittelutyö.

OTTAMISSUUNNITELMAN MUKAINEN ARVIO YMPÄRISTÖVAIKUTUKSISTA JA TOIMENPITEET HAITTOJEN VÄHENTÄMISEKSI

Pohja- ja pintavedet

Toiminnan lähtökohta on, ettei siitä saa aiheutua muutoksia alueen vesien laatuun tai määrään. Öljytuotteiden käsittely ja varastointi järjestetään siten, ettei niistä voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Asianmukaisesti toteutettu ottaminen ei aiheuta haitallisia vaikutuksia ympäristöön.

Hakemuksen mukaisella toiminnalla ei ole vaikutusta alueen pohja- ja pintavesiin. Tutkimuksin on todettu, ettei lupa-alueella esiinny maaperän pohjavettä, sillä kallionpinta nousee maaperän pohjaveden yläpuolelle. Kaivu- ja louhintatoiminta ei siten voi aiheuttaa muutoksia pohjaveden muodostumiseen, laatuun tai virtausolosuhteisiin.

Melu ja pöly

Louhinta- ja kaivutoiminnasta aiheutuvaa melua syntyy soran seulonasta ja murskauksesta, kallion porauksesta ja räjäytyksistä sekä rikotuksesta, kuormauksesta ja raskaasta liikenteestä. Soran kaivusta ja seulonasta aiheutuva melutaso on varsin vähäistä. Enemmän melua muodostuu louhinta- ja murskaustoiminnasta, mutta kyseistä toimintaa on jaksottaisesti. Lisäksi kaikki meluavat toiminnot sijoittuvat pääosin ympäröivää maastoa alemmalla tasolla, jolloin kaivualuetta ympäröivät rintaukset tehokkaasti vähentävät melun kantautumista lupa-alueen ulkopuolelle. Lisäksi kaivualueen reunoille sijoitetut pintamaavallit toimivat samalla meluvalleina. Toiminta on kausittaista ja eniten melua aiheuttavan toiminnon eli murskauksen vuosittainen toiminta-aika on suhteellisen lyhyt. Toiminnasta ei aiheudu melun ohjearvojen ylityksiä asutuksen kohdalla.

Pölyämistä syntyy kuormauksesta, työmaaliikenteestä, kuljetuksista ja seulonasta sekä murskauksesta ja kallion porauksesta. Kallion räjäytyksissä muodostuu lyhytaikainen pölypilvi. Tuulisella säällä pölyä syntyy myös varastokasoista ja hienoainesta sisältävistä seinämistä. Hieno leijuva pöly leviää lyhyitä matkoja tuulen mukana. Merkittävin pölylaskeuma kohdistuu yleensä lupa-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen. Sateisina vuodenaikoina pölyn leviäminen on ilman kosteudesta johtuen vähäistä.

Maa-aineksen käsittelyssä ja kuljetuksessa syntyviä pölyhaittoja voidaan tarvittaessa vähentää kastelulla sekä koteloimalla laitoksen kuljettimet ja seulat. Pölyämistä vähennetään myös kastelujärjestelmällä sekä pitämällä putoamiskorkeudet mahdollisimman pieninä.

Työmaateiden pölyämistä torjutaan säännöllisellä kunnostuksella ja tarvittaessa kastelulla. Pölyn torjunnassa ei käytetä suolaa alueen ollessa luokiteltua pohjavesialuetta. Melu- ja pölyvaikutukset on arvioitu ja ratkaistu alueella toistaiseksi voimassa olevassa ympäristöluvassa.

Maisema

Maa-ainesten ottaminen muuttaa pysyvästi alueen korkeussuhteita. Hakemuksen mukainen kaivualue on jo lähes kokonaisuudessaan avattu, toiminnassa oleva ottamisalue. Uusia maisemavaikutuksia ei siis enää tule aiheutumaan nykytilaan verrattuna. Aikoinaan kaivun alkaessa suurin yksittäinen vaikutus on ollut paikallismaiseman muuttuminen. Kaukomaisemassa alue ei lähtölanteessakaan juuri erottunut maisemakuvassa, sillä alue ei kohoa ympäröivää maastoa korkeammalle. Alue on lainvoimaisessa Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014:ssä osoitettu maa-ainestenottoalueeksi, joten alue on siihen soveltuva, joskin alueen länsipuolinen alue on todettu arvokkaammaksi. Ottamisen päätyttyä alue palautuu metsätalouskäyttöön.

Luonto

Maa-ainesten ottaminen hävittää tilapäisesti alueen metsäkasvillisuuden ja sen tarjoamat elinympäristöt. Toisaalta soranottoalueen on havaittu tarjoavan elinympäristöjä esimerkiksi kuivia paahdeympäristöjä suosiville lajeille, esim. kasveille ja perhosille. Pystysuorat sorarintaukset voivat toimia mm. törmäpääskyjen pesäpaikkoina. Törmäpääskyjä onkin tavattu kaivualueen

pohjoisosan pystysuorissa rintauksissa, nämä alueet on jätetty kaivualueen ulkopuolelle tässä suunnitelmassa ja maa-aineslupahakemuksessa.

Maisemoinnilla ympäristö palautetaan pitkällä tähtäimellä luonnontilaiseksi metsämaaksi. Metsitymistä voidaan tarvittaessa edistää istuttamalla. Maisemointivaiheessa maastonmuodot voidaan jättää vaihteleviksi ja esim. etelään viettävät reunaluiskat voidaan jättää paahderinteiksi. Pitkällä ajanjaksolla alueen luontoarvot palautuvat.

Tarkkailu

Pohjavesitarkkailu

Koska lupa-alueella ei esiinny pohjavettä, pohjaveden tarkkailua ei tehdä. Tarkkailua ei ole edellytetty myöskään nykyisessä maa-ainesluvassa (2016), eikä tämän suunnitelman mukainen kaivusuunnitelma tai toiminta ylipäättänsä eroa aiemmasta luvasta.

Nykyisen maa-aineslupan (2016) määräyksen nro 11 mukaan tulee pohjaveden havaintoputki asentaa, mikäli alueen pohjavesiolosuhteista saadaan sellaista lisätietoa, että ottamisen pohjavesivaikutusten seurantaan soveltuva havaintopaikka voidaan määrittää. Kuluvana lupakautena kaivutoiminta on edennyt siten, että lähes koko alue on jo kaivutoiminnan piirissä. Tarvetta pohjavesiputken asentamiselle ja tarkkailun aloittamiselle ei ole ilmennyt, eikä sille odoteta ilmenevän tarvetta jatkossakaan.

Muu tarkkailu

Ympäristölupavaraisten toimintojen (louhinta ja murskaus) käyttötarkkailut ja ympäristötarkkailut on käsitelty ympäristöluvassa. Suoraa veloitetta melu-, pöly- ja tärinä-tarkkailuille ei ympäristölupapäätöksessä ole annettu, mutta tarvittaessa ympäristönsuojeluviranomainen voi velvoittaa näiden tarkkailua mittalaittein. Toistaiseksi tällaisia veloituksia ei ole annettu.

Toiminnan aloittaminen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta

Lupaa haetaan maa-ainesten ottamisen aloittamiseen (jatkamiseen) koko suunnitelman ja hakemuksen mukaiselta ottamisalueelta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa (MAL 21 §). Hakemus koskee kokonaisuudessaan aluetta, jolle on myönnetty maa-aineslupia jo aiemmin. Toiminta ei sijoitu erityisen luonnontilaiselle alueelle, vaan jo avatulle maa-ainestenottoalueelle. Toiminnan aloittaminen (jatkaminen) ei siten aiheuta muutosta alueen käyttöön tai ympäristöön. Toiminta ei ole ristiriidassa alueen maankäytön suunnitelmien kanssa, sillä alue on merkitty maa-ainesten ottoalueeksi lainvoimaisessa maakuntakaavassa.

ASIAN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Kuulutus sekä hakemusasiakirjat ovat olleet kuulutusaikana 17.11.2025 - 7.1.2026 yleisesti nähtävänä Hollolan kunnan verkkosivuilla. Lisäksi kuulutuksesta on julkaistu tieto Hollolan Sanomissa 22.11.2025.

Naapurien kuuleminen

Tieto kuulutuksesta on lähetetty kirjeitse hakemusalueen sisältävän kiinteistön rajanaapurikiinteistöjen omistajille. Rajanaapureiden joukossa kuultiin myös Metsähallitusta ja Puolustusvoimia.

Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunnot Hämeen ELY-keskukselta, terveydensuojeluviranomaiselta (Päijät-Hämeen ympäristöterveys), Päijät-Hämeen liitolta sekä Hollolan kunnan kehitys- ja kaavoituspalveluilta.

Hämeen ELY-keskus toteaa lausunnossaan seuraavaa:

"Kanta-Hämeen pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen -projektissa (POSKI) alue on luokiteltu maaperän kiviainesten ottoon osittain soveltuvaksi alueeksi, jolla maa-ainestenotto on mahdollista, jos siitä ei aiheudu vaaraa pohjaveden laadulle tai antoisuudelle eikä ottaminen aiheuta merkittävää luonto- ja maisema-arvojen tuhoutumista, eikä toiminnasta aiheudu asutukselle ja ympäristölle muutakaan merkittävää haittaa tai vaaraa.

ELY-keskus huomauttaa, että törmäpääskyjen pesät ovat luonnonsuojelulain uudistuksen myötä ympärivuotisesti rauhoitettuja, sillä rauhoitettujen lintujen pesäpaikkojen suojelua on lain 70 §:n kolmannen momentin mukaisesti laajennettu koskemaan myös lisääntymiskauden ulkopuolista aikaa sellaisilla lajeilla, joilla on säännöllisesti vuodesta toiseen käytössä oleva pesä. Pesien hävittämiseen tarvitaan luonnonsuojelulain (9/2023) 83 § mukainen poikkeuslupa. Liitteenä ohje törmäpääskyjen huomioimiseen maa-aineenottoalueilla.

Hämeen ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen suunnitellulta alueelta on mahdollista toteuttaa siten, ettei se ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:n rajoitusten kanssa. Lupa-harkinnassa tulee ottaa huomioon seuraavaa:

- Mikäli alueella havaitaan pohjavettä, tulee ylimmän pohjavesipinnan yläpuolelle jättää vähintään neljän metrin suojakerros maa-ainesta.*
- Alueella käytettävien aineiden, koneiden ja laitteiden sijoitus-, säilytys- ja tankkauspaikat on rakennettava ja toiminta muutoinkin järjestettävä niin, ettei toiminnasta voi aiheutua pohjaveden tai maaperän pilaantumisen vaaraa.*
- Polttoainesäiliöiden ja seulantalaitteistojen vuotojenhallinta tulee järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti. Kaksinkertaisessa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen tulee muodostaa aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet*
- Suojatuille alueille kertyvien sadevesien keräily ja käsittely on järjestettävä niin, että likaisten sadevesien imeytyminen maaperään pohjavesialueelle ei ole mahdollista.*
- Suojattujen alueiden maa-aineksen puhtaus tulee tarkistaa säännöllisesti. Jos pilaantuneisuutta havaitaan, on massat vaihdettava puhtaisiin. Toiminnan päättyessä suojaukset tulee purkaa ja mahdolliset pilaantuneet maat toimittaa käsittelyyn.*
- Mikäli alueen pohjavesiolosuhteista saadaan sellaista lisätietoa, että ottamisen pohjavesivaikutusten seurantaan soveltuva havaintopaikka voidaan määrittää, tulee tähän paikkaan asentaa pohjaveden havaintoputki ja seurata siitä toiminnan pohjavesivaikutuksia.*
- Ottamisalue tulee jälkihoitaa ottamisen edetessä tai välittömästi ottamisen päättyttyä. Jälkihoitotyöt tulee tehdä lupakauden aikana.*
- Mahdolliset varastokasat ym. on sijoitettava niin, että ne eivät estä jälkihoidon suorittamista.*
- Jälkihoitotoimenpiteenä tulee ottamisalueen pohjalle muodostuvan kallionpinnan päälle rakentaa vähintään metrin paksuinen irtomaakerros metsän kasvumahdollisuuksien varmistamiseksi. Kerroksen rakentamiseen tulee käyttää alueelta saatavia maita. Mikäli alueelle tuodaan muualta jälkihoitomateriaalia, tulee sen puhtaus varmistaa.*
- Ottamisalueelle tulee jälkihoitotoimenpiteenä muodostaa kasvualusta seuraavalla tavalla: Pohjatasolle ja luiskiin levitetään noin 15 cm vahvuinen kerros hiekkaa. Hiekkakerroksen päälle levitetään noin 5 cm vahvuinen kerros humusta, joka sekoitetaan hiekkakerroksen pintaosaan. Tähän tarkoitukseen voidaan käyttää alueelta kuorittua pintamaata tai muualta tuotua tarkoitukseen sopivaa humusta. Hiekkaisella maalla humus sekoitetaan suoraan pohjamaan pintaosaan. Kasvualustalle kylvetään alueelle luonteenomaisia kasvilajeja tai nurmikkoa. Puustoksi istutetaan sekametsää.*

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuurialueella ei ole huomautettavaa hakeukseen."

Terveydensuojeluviranomainen toteaa lausunnossaan seuraavaa:

"Terveydensuojeluviranomainen katsoo, että estettä maa-ainesten ottamistoiminnalle ei ole, mikäli lupamenettelyssä huomioidaan seuraavat seikat.

Ottamisalue sijaitsee keskellä Kukonkoivu - Hatsinan 1E-luokan pohjavesialuetta, jossa sijaitsee alueellisesti merkittäviä pohjavedenottoamoita. Ottoalueen läheisyydessä (500 m) ei sijaitse pohjaveden ottamatoimintaa tai muita talousvesikaivoja. Hämeen ELY-keskus on antanut hakemusasikirjoista lausunnon HAMELY/2025/2025, 11.12.2025. Terveydensuojeluviranomainen on samaa mieltä ja viittaa tähän lausuntoon ja siinä esitettyihin lupakäsittelyssä huomioitaviin asioihin pohjaveden suojelun ja laadun turvaamisen sekä hulevesien käsittelyn ja johtamisen osalta.

Toiminnasta aiheutuvasta melusta totean, että se ei saa ylittää Valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 melulle asetettuja enimmäisarvoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Mikäli toiminnan aikana melutasoista tulee valituksia tai on muuten syytä epäillä niiden ylityksiä toimija tulisi edellyttää selvittämään melutaso luotettavan mittauksen avulla. Melun ja tärinän aiheuttamien viihtyisyyshaittojen torjumiseksi toiminnalle tulisi asettaa vuorokautiset toiminta-ajat sekä huomioida pyhäpäivät.

Toiminnasta tai siihen liittyvistä kuljetuksista ei saa aiheutua alueen asutukselle kohtuutonta melu-, pöly- tai tärinähaittaa. Toimijaa tulisi edellyttää huolehtimaan riittävästä pölynsidonasta pohjavesialueelle soveltuvin menetelmin. Etelään suuntautuviissa kuljetuksissa tulisi välttää sorapintaisen Rouvintien käyttöä, koska terveydensuojeluun on tullut ilmoituksia raskaan liikenteen aiheuttamasta pölystä ja tärinästä tienvarren kiinteistöiltä."

Hollolan kunnan kehitys- ja kaavoituspalvelut toteaa lausunnossaan seuraavaa:

"Kaavatilanne

Hakemuskirjeessä mainitaan vireillä oleva maakuntakaavaluonnos 2060 virheellisesti jo lainvoimaiseksi maakuntakaavaksi.

Kohdekiinteistön alueen louhittavan osan kaavamerkintä strategisessa yleiskaavassa on M eli maa- ja metsätalousvaltainen alue eikä siellä sijaitse kesäloma-asutusta. Kaavamääräys kuuluu: Alue on varattu ensisijaisesti maa- ja metsätaloudelle sekä muulle elinkeinotoiminnalle, joka kokonsa ja ympäristövaikutustensa suhteen sopii maaseudulle. Kiinteistön koillisnurkassa on yleiskaavamääräys MT, maatalousvyöhyke, mutta sinne ei hakemuksessa esitetä louhintaa.

Strategisen yleiskaavan luonnonarvokartassa kohdekiinteistö sijoittuu harjujen suojeluohjelman alueen reunavyöhykkeelle. Kulttuuriympäristökartalla kiinteistön pohjoisreuna ulottuu maakunnallisesti arvokkaalle kulttuurimaisema-alueelle, jossa kaavamerkintä on VKU: Kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokas alue.

Yleiskaavamääräys: Aluetta koskevien suunnitelmien ja toimenpiteiden tulee olla kokonaisuuden säilymistä turvaavia ja edistäviä. Mahdollisen korjaus- ja täydennysrakentamisen sekä alueeseen kohdistuvien toimenpiteiden on sopeuduttava kulttuuriympäristön tai maisema-alueen ominaisluonteeseen ja erityispiirteisiin. Alueella ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka vähentävät merkittävän aluekokonaisuuden arvoa. Aluetta asemakaavoitettaessa ja asemakaavaa muutettaessa on varmistettava maisemallisten ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon kanssa.

Vesitalouskartassa kiinteistön alue on kokonaisuudessaan vedenhankinnalle tärkeää pohjavesialuetta. Ympäristöhäiriöiden teemakartalla kohdekiinteistön louhinta-alue sijoittuu ampumamelualueelle. Ampumamelu tulee kiinteistön eteläpuolelta Puolustusvoimien alueelta.

Kaavamerkintä: Ampumamelualue 1, Kaavamääräys: Alueella ampumamelu ylittää 55 dB LAeq tai 65 dB Almax Rakentamismääräys: Alueella ei sallita uusien asuinrakennusten, tai

vapaaajanasuntojen rakentamista. Ainoastaan olemassa olevien rakennusten peruskorjaaminen ja laajentaminen, mikä ei lisää uusien asuntojen lukumäärää, on sallittu (MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus).

Alueelle ei suunnitella asemakaavoitusta nähtävissä olevassa tulevaisuudessa, erityisesti ampumameluhaitan takia.

Vesiensuojelu

Julkisessa hakemusaineistossa ei ole esitetty louhinta-alueen hulevesien käsittelysuunnitelmaa eikä tarkempaa pohjavesien suojelun suunnitelmaa sillä perusteella, että korkotasot ovat pohjavesitasojen yläpuolella. Esimerkiksi työkonevaurio tai polttonestetapaturma saattaisivat aiheuttaa pohjaveden pilaantumista kohteen lähistöllä, vaikka itse alue onkin pohjavesitasojen yläpuolella.

Ympäristöselvitykset

Hakemukseen ei ole liitetty luontoselvityksiä eikä meluselvitystä. Kyse on nykyisen lousalueen käytön jatkamisesta, mikä ei koske harjujen suojeluohjelman aluetta. Lähin asuinrakennus on 600 m päässä.

Kannanotto

Hollolan kunnan kaavoituksella ei ole lausuntohetken kaavoitustilanteeseen perustuvaa huomauttamista lupahakemuksesta. Kaavoitus suosittelee lupaviranomaiselle hulevesien käsittelysuunnitelman pyytämistä jatkoluvan hakijalta. Lisäksi suositellaan 1-2 uuden pohjaveden seurantaputken asentamista valumasuunnan kannalta relevanttiin paikkaan, koska kyse on yleiskaavassa tärkeästä pohjavesien muodostumisalueesta.”

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei jätetty muistutuksia tai mielipiteitä. Myös naapurin roolissa kuullut Metsähallitus ja Puolustusvoimat ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa hakemuksesta.

Hakijan vastine

Hakija toteaa vastineessaan annetuista lausunnoista seuraavaa:

”Hakija ei katso tarpeelliseksi jättää vastinetta Hämeen ELY-keskuksen ja Hollolan kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausuntoihin.

Hakijalla ei myöskään ole erityistä vastattavaa Hollolan kaavoitusviranomaisen lausuntoon. Hulevesisuunnitelman suhteen hakija kuitenkin toteaa, että Orinmäen lupa-alue on sora-alue, joilla sadevesi imeytyy maaperään, ja merkittävää pintavaluntaa ei siksi synny lainkaan. Pohjavesiputkia koskevaan kaavoittajan suositukseen hakija toteaa, että Orinmäen sora-alueella tehdyissä maaperätutkimuksissa ei ole havaittu pohjavettä. Hakija esittää, että pohjavesien tarkkailun suhteen toimittaisiin Hämeen ELY-keskuksen lausunnossa esitetyllä tavalla: ”Mikäli alueen pohjavesiolosuhteista saadaan sellaista lisätietoa, että ottamisen pohjavesivaikutusten seurantaan soveltuva havaintopaikka voidaan määrittää, tulee tähän paikkaan asentaa pohjaveden havaintoputki ja seurata siitä toiminnan pohjavesivaikutuksia.””

Maastokäynti

Alueella ei ole tehty erillistä maastokäyntiä päätöksen valmisteluun liittyen, sillä siellä on tehty säännölliset vuosittaiset valvontakäynnit, joista viimeisin 4.9.2025.

RATKAISU

Destia Oy:lle myönnetään lupa maa-ainesten ottamiseen Hollolan kunnan Uskilan kylässä sijaitsevalle kiinteistölle 98-451-8-57 (Orinmäki).

Toimintaa tulee harjoittaa noudattaen seuraavia lupamääräyksiä. Niiltä osin, kuin ei ole annettu erillisiä lupamääräyksiä, tulee toiminnassa noudattaa hakemusta ja ottosuunnitelmaa.

Lupamääräykset

1. Ennen ottamistoiminnan aloittamista luvanhaltijan on pyydettävä valvontaviranomaista suorittamaan alueella aloitustarkastus. Tarkastuksessa tarkastetaan esimerkiksi ottamisalueen rajojen ja korkotasojen merkinnät. Ennen oton aloittamista tulee vakuuden olla hyväksytty. (MAL 11 §, MAA 7 §)
2. Ottamisalueen pinta-ala on 10,9 ha ja ottoalueen eli varsinaisen kaivualueen 9,1 ha. Otettavan maa-aineksen kokonaismäärä on 530 000 m³ltr, josta soraa 365 000 m³ltr ja kalliota 165 000 m³ltr. Keskimääräinen vuotuinen ottomäärä on 35 300 m³ltr. (MAL 11 §)
3. Luvan voimassaoloaika on 15 vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Kaikki toiminta, jälkihoitotyöt mukaan lukien, on suoritettava luvan voimassaoloaikana. (MAL 10 §)
4. Alin sallittu ottotaso on +142 (N2000). Mikäli alueella havaitaan pohjavettä, tulee pohjaveden pintaan jättää vähintään 4 metrin suojaetäisyys. Suunnitelmapiirroksiin merkittyjä alimpia ottamistasoja alueen eri kohdilla ei saa alittaa. (MAL 3, 11 §)
5. Maa-ainesten ottamisen tulee edetä ottosuunnitelman mukaisesti. Maisemointia tulee mahdollisuuksien mukaan tehdä vaihteittain jo ottotoiminnan aikana. Naapuritiloihin tulee jättää vähintään 10 metrin suojaetäisyys, jollei muuta ole kirjallisesti sovittu. (MAL 11 §)
6. Luvan haltija vastaa maa-aineslain 9 §:n mukaisista velvoitteista, jotka maa-ainesten ottamisesta saattavat aiheutua. (MAL 9 §)

Yleiset toimintaa koskevat määräykset

7. Toiminta-ajat: Maa-ainesten ottoa, seulontaa sekä kuormausta ja kuljetusta saa tehdä arkisin maanantaista perjantaihin klo 6 – 22 välisenä aikana.

Viikonloppuisin, arkipyhinä, juhannus- tai jouluaattona ei saa harjoittaa mitään toimintaa. (MAL 11 §)
8. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava siitä, että ottamisalue on koko toiminnan ajan merkitty maastoon asianmukaisesti. Jyrkistä luiskista tulee varoittaa lippusiimojen tai varoituskylttien avulla tai muilla selvästi havaittavilla merkeillä. Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, ettei ulkopuolisille aiheudu vaaraa jyrkistä tai sortumavaarallisista luiskista. (MAL 11 §, MAA 7 §)
9. Luvaton kulku alueelle on estettävä. (MAL 11 §)
10. Alueella on oltava koko toiminnan ajan nähtävissä kiinteitä korkomerkintöjä, josta toiminnanharjoittajan ja valvontaviranomaisen on mahdollista seurata ottamistoiminnan korkeustasoja ja ottamistoiminnan ollessa käynnissä voidaan jatkuvasti seurata alinta sallittua ottotasoa. (MAL 3, 11 §)
11. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava alueen siisteydestä. Suunnittelualueella ei saa säilyttää ottoon kuulumatonta tavaraa, jätteitä tai pilaantuneita maa-aineksia. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava, ettei maa-aineksia kulkeudu ottoalueelta yleiselle tielle. Yleiselle tielle mahdollisesti kulkeutuneet maa-ainekset tulee poistaa viipymättä. (MAL 11 §)

Pohja- ja pintavesien sekä luonnon suojelu

12. Jos alueella ilmenee tarvetta johtaa hulevesiä alueen ulkopuolelle, tulee hulevesien johtamisesta toimittaa suunnitelma valvontaviranomaisen hyväksyttäväksi vähintään 3 kuukautta ennen mahdollisten hulevesirakenteiden toteuttamista. Hulevesien johtaminen ei saa aiheuttaa haitallista kuormitusta ojiin tai vesistöihin ja kiintoainekuormituksen hallitsemiseksi tulee hulevedet tarvittaessa johtaa maastoon esimerkiksi selkeytysaltaan kautta. (MAL 11 §)
13. Toiminnasta ei saa aiheutua pohja- tai pintavesien pilaantumista eikä talousvesikäytössä olevien kaivojen vedenlaadun tai antoisuuden heikentymistä. Toiminnanharjoittaja on vastuussa siitä, ettei toiminnasta aiheudu pohjaveden pilaantumisen vaaraa. (MAL 3, 11 §)
14. Suolan käyttö pölyntorjunnassa on koko ottamisalueella pohjaveden pilaantumisvaaran vuoksi kielletty. (MAL 3, 11 §)
15. Tukitoiminta-alueen hulevesien syntyminen on estettävä kattamalla alue, tai kattamattoman tukitoiminta-alueen hulevedet on esimerkiksi ohjattava hallitusti öljynerotuskaivon kautta umpikaivoon ja toimitettava sieltä edelleen asianmukaiseen käsittelyyn pohjavesi-alueen ulkopuolelle. Alueen kattamisesta tai hulevesien käsittelystä on toimitettava suunnitelma valvontaviranomaiselle kuuden kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Työkoneet tulee säilyttää tukitoiminta-alueella silloin, kun ne eivät ole käytössä. Työkoneiden tankkauksen tulee tapahtua ensisijaisesti tukitoiminta-alueella ja toissijaisesti siten, että tankkaukohdan alla on imeytysmatto tai vastaava. Seulan tankkauksessa tankkauksohta tulee suojata imeytysmatolla tai vastaavalla.

Alueella ei saa varastoida pysyvästi polttonesteitä. Maaperä tulee suojata seulontalaitteiston alta siten, ettei maaperään pääse polttoainetta tai öljyjä.

Suojattujen alueiden maa-aineksen puhtaus tulee tarkistaa säännöllisesti. Jos pilaantuneisuutta havaitaan, on massat vaihdettava puhtaisiin. Toiminnan päättyessä suojaukset tulee purkaa ja mahdolliset pilaantuneet maat toimittaa käsittelyyn. (MAL 3, 11 §)
16. Törmäpääskyjen mahdollinen pesintä alueella on huomioitava Lupa- ja valvontaviraston ohjeen "Ohje törmäpääskyjen huomioimiseen maa-aineenottoalueilla" (8.1.2026) mukaisesti. (MAL 11 §)

Melu ja pöly

17. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja:
 - asumiseen käytettävillä alueilla päiväajan (klo 7-22) ohjearvo 55 dB(A) ja yöajan (22-7) ohjearvo 50 dB(A)
 - loma-asumiseen käytettävillä alueilla (taajaman ulkopuolella) päiväajan ohjearvo 45 dB(A) ja yöajan ohjearvo 40 dB(A)

Melulähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle tasolle. Melun leviämistä tulee mahdollisuuksien mukaan ehkäistä esimerkiksi pintamaa- ja varastokasojen sijoittelulla. Tarvittaessa valvontaviranomainen voi edellyttää tekemään melumittauksia tai muita tarpeellisia selvityksiä ja tehostamaan meluntorjuntatoimia. (MAL 11 §)
18. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta pölyhaittaa ympäristöön tai asutukselle. Toiminnanharjoittajan on varmistettava riittävät toimenpiteet pölyhaittojen vähentämiseksi toiminta-alueella, liittymäteillä ja ympäristössä. Etelään suuntautuvissa kuljetuksissa tulee välttää sorapintaisen Rouvintien käyttöä pölyhaittojen ehkäisemiseksi.

Ajoväylät, varastokasat ja ajoneuvojen kuormat on tarvittaessa kastettava puhtaalla vedellä pölyämisen estämiseksi. Mahdollisen seulonnan aiheuttamaa pölyämistä tulee tarvittaessa ehkäistä esimerkiksi koteloinnein tai seulottavaa ainesta kastelemalla.

Hakijan on huolehdittava, ettei maa-aineksia tai pölyä kulkeudu ottoalueelta yleiselle tielle. Yleiselle tielle mahdollisesti kulkeutuneet maa-ainekset on puhdistettava viipymättä. (MAL 11 §)

Kemikaalit ja jätteet

19. Alueella ei saa huoltaa tai pestä työkoneita.

Alueella on oltava varattuna imeytys- ja öljynkeräysvälineistöä mahdollisten polttoaine- tai muiden kemikaalivuotojen varalle. Mahdollisessa öljy- tai kemikaalivuototilanteessa tulee ryhtyä välittömästi toimenpiteisiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Vuoto tulee tukkia tai vuotokohdan alle on asetettava keräysastia. Mahdollisesti likaantunut maaperä tulee poistaa ja toimittaa asianmukaiseen vastaanottoaikaan.

Mikäli öljyä tai muuta pohjavesille haitallista ainetta pääsee suojatoimenpiteistä huolimatta maaperään tai pohjaveteen, luvanhaltijan tulee ryhtyä tarpeellisiin toimiin haitan poistamiseksi sekä ilmoittaa asiasta pelastuslaitokselle ja Hollolan kunnan ympäristön-suojeluviranomaiselle.

Jos alueella käytetään ulkopuolisia urakoitsijoita, tulee toiminnanharjoittajan perehdyttää heidät, miten toimitaan mahdollisissa häiriötilanteissa. (MAL 3, 11 §)

20. Jätehuolto tulee järjestää jätelain sekä alueellisten jätehuoltomääräysten mukaisesti. (MAL 3, 11 §)
21. Luvan haltijan on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma maa-aineslain mukaisesti vähintään viiden vuoden välein ja ilmoitettava tästä valvontaviranomaiselle. Pintamaat on varastoitava ja käytettävä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman ja maisemointisuunnitelman mukaisesti. (MAL 5a, 16b §)

Toiminnan tarkkailu ja raportointi

22. Maa-ainesluvan haltijan tulee vuosittain tammikuun loppuun mennessä ilmoittaa otetun maa-aineksen määrä ja laatu maa-ainestenoton lupaviranomaiselle. Tiedot tulee ensisijaisesti ilmoittaa suoraan sähköiseen NOTTO-järjestelmään. (MAL 11, 23a §, MAA 9 §)
23. Mikäli alueen pohjavesiolosuhteista saadaan sellaista uutta tietoa, jonka perusteella pohjaveden tarkkailuun soveltuva, edustava havaintopaikka voidaan määrittää, tulee kyseiseen paikkaan asentaa pohjaveden havaintoputki ja seurata siitä pohjavesivaikutuksia seuraavasti:

Laaja analyysi ensimmäisenä tarkkailuvuotena ja sen jälkeen vähintään 3 vuoden välein: Lämpökestoiset koliformiset bakteerit, aistinvarainen arviointi, alkaliniteetti, alumiini, ammonium, fluoridi, happi, kloridi, KMnO₄-luku, kokonaiskovuus, lämpötila, mangaani, nitraatti, pH-luku, rauta, sameus, sulfaatti, sähkönjohtavuus, väri, öljyhiilivedyt C10-C40 (fraktiot >C10-C21 ja >C21-C40) ja pima-VOC (BTEX-yhdisteet, oksygenaattit, naftaleeni, klooratut alifaattiset hiilivedyt, bensiinijakeet C5-C10). Ammonium ja fluoridi vain alkunäytteestä, ellei todeta kohonnutta pitoisuutta.

Suppea analyysi vuosittain: Lämpökestoiset koliformiset bakteerit, aistinvarainen arviointi, KMnO₄-luku, pH-luku, sähkönjohtavuus, happi, kovuus, kloridi, sulfaatti, sameus, rauta, mangaani ja öljyhiilivedyt C10-C40 (fraktiot >C10-C21 ja >C21-C40).

Pohjavesitarkkailun tulokset on toimitettava vuosittain valvontaviranomaiselle sekä valtion valvontaviranomaiselle. Tarkkailuraportin lisäksi tulokset tulee toimittaa

pohjavesitietojärjestelmään (POVET) tallennettavassa muodossa. Pohjaveden tarkkailu-raportissa on esitettävä kuvaajan muodossa tulosten vertailu edellisvuosien tuloksiin sekä sanallinen asiantuntija-arvio siitä, miten maa-ainestenotto on vaikuttanut pohjave-siin alueella. Tarkkailuraportissa tulee esittää tarkkailupisteiden sijainti kartalla.

Lupaviranomainen voi tarvittaessa määrätä muuttamaan pohjavesitarkkailua esimerkiksi pohjavesitarkkailussa saatujen tulosten tai valtion viranomaisen antaman uuden pohjave-sitarkkailuohjeen perusteella. (MAL 3, 11 §)

Jälkihoito ja toiminnan lopettaminen

24. Jälkihoitovaiheessa luiskat tulee muotoilla suunnitelmapiirrosten mukaisesti kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi. Ottamisalueen pohjalle muodostuvan kallionpinnan päälle tulee ra-kentaa vähintään metrin paksuinen irtomaakerros metsän kasvumahdollisuuksien var-mistamiseksi. Niillä kohdin, joilla kallion pinta ei ole paljaana, kasvukerros muodostetaan noin 15 cm kerroksella hiekkaa ja 5 cm kerroksella humusmaata.

Tarkennettu jälkihoitosuunnitelma tulee toimittaa valvontaviranomaiselle hyväksyttäväksi hyvissä ajoin, vähintään 6 kuukautta ennen alueen maanpinnan lopullista muotoilua. Suunnitelmaan tulee sisällyttää tiedot mahdollisista paahderinteistä sekä törmäpääskyjen pesäpaikkojen huomioimisesta. Lisäksi suunnitelmassa tulee huomioida muut Hämeen ELY-keskuksen lausunnossaan esittämät jälkihoitoa koskevat vaatimukset. (MAL 11 §)

25. Mikäli alueelle on tarpeen tuoda maisemointia varten pintamaita alueen ulkopuolelta, tu-lee ne hyväksyttää valvontaviranomaisella ennen niiden kuljettamista alueelle. (MAL 11 §)
26. Jälkihoitotoimenpiteisiin tulee ryhtyä sitä mukaa, kun ottotoiminta edistyy tai välittömästi ottamisen päätyttyä. Alueen maisemointi- ja jälkihoitotyöt tulee tehdä luvan voimassaolon aikana. (MAL 11 §, MAA 8 §)
27. Jälkihoitotoimenpiteiden varmistamiseksi toiminnanharjoittajan tulee asettaa 84 000 eu-ron vakuus. Vakuus voi olla muodoltaan omavelkainen takaus, takuu (nk. on first de-mand), takausvakuutus tai pantattu talletus (vaatimuksina sulkutili ja kuittaamattomuussi-toumus). Vakuuden antajan on oltava luotto-, vakuutus- tai muu ammattimainen rahoitus-laitos, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Vakuus on asetettava ennen maa-ainesten ottamista ja valvontaviranomainen tarkistaa vakuuden soveltuvuuden ennen sen hyväksymistä. Vakuuden tulee olla voimassa niin kauan, kun-nes maa-ainesten otto on suoritettu ja luvan mukaiset jälkihoitotoimenpiteet on hyväksyt-tävästi loppuun saatettu. Vakuuden riittävyyden turvaamiseksi sen määrä tarkistetaan tarvittaessa. (MAL 12 §)
28. Kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai viimeistään ennen kuin luvan voimassaolo-aika on kulunut umpeen, on alueella toimitettava lopputarkastus valvontaviranomaisen määräämällä tavalla. Ennen lopputarkastusta on luvansaajan toimitettava valvontaviran-omaiselle loppumittauspöytäkirja. Maa-ainesluvan haltijan on pyydettävä tässä tarkoitet-tua lopputarkastusta. (MAA 7 §)
29. Jälkihoidon ja mahdollista pohjaveden pinnankorkeuden seurantaa tulee jatkaa vähintään 3 vuotta ottamisen päätyttyä. Mikäli alueelle on asennettu pohjaveden tarkkailuputki, tu-lee se jättää alueelle mahdollista jälkiseurantaa varten. (MAL 3, 11 §)

Perustelut

Luvan myöntämisen edellytykset

Maa-aineslain 6 §:n mukaan lupa maa-ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädetty-jen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-aineslain 3 §:n 1 momentissa rajoitetaan ainesten ottamista siten, ettei aineksia saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista; luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista; huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Maa-aineslain 3 §:n 2 momentissa edellytetään, että alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

Maa-aineslain 3 §:n 3 momentti rajoittaa maa-ainesten ottamista meren tai vesistön rantavyöhykkeeltä.

Maa-aineslain 3 §:n 4 momentissa edellytetään, että ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Tosiseikat ja johtopäätökset

Kaava-asiat, maisemakuva ja luonnonolosuhteet

Alueella ei ole asemakaavaa.

Hollolan kunnan strategisessa yleiskaavassa ottamisalue sijoittuu M-alueelle (maaseutuelinkeinot). Kiinteistö rajoittuu eteläosastaan EP-alueeseen (puolustusvoimien alue), jossa sijaitsee Hälvälän harjoitusalue. Strategisen yleiskaavan ympäristöhäiriöt-teemakartalla ottamisalue sijoittuu ampumamelualueille 1 ja 2. Strategisen yleiskaavan luontoarvot-teemakartan harjijensuojeluohjelma-alue sijoittuu lähimmillään noin 40 metrin päähän ottamisalueesta länteen.

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa 2014 ottamisalue sijoittuu maa-ainestenottoalue-merkinnän alueelle, melualueelle sekä eteläisiltä osin kehittämisen kohdealueen rajauksen sisälle. Maakuntakaavan 2060 luonnoksessa ottamisalue sijoittuu edelleen maa-ainestenottoalueen merkinnän alueelle, ja ottamisalueen länsipuolella on arvokas geologinen muodostuma -merkintä.

Ottamistoiminta ei vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Kyseessä on olemassa oleva toiminta, joka ei erotu maisemassa kauas ja jonka läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelualueita tai muita suojeltuja kohteita, lukuun ottamatta harjijensuojeluohjelman aluetta, jonka raja sijoittuu lähimmillään noin 40 metrin päähän ottamisalueen rajalta. Ottamisalue on jo nykyisellään lähes kokonaan ottamiselle avattua maa-ainestenottoaluetta, jolta puusto on poistettu, eikä alue ole luonnontilainen. Näin ollen luvan myöntäminen ei turmele maisemakuvaa eikä aiheuta luonnon merkittävien kauneusarvojen tuhoutumista tai huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa.

Pohjavedet

Suunnitelma-alue sijoittuu Kukonkoivu-Hatsinan 1E-luokan pohjavesialueelle, pohjaveden varsinaiselle muodostumisalueelle. Ottamisalueella tai sen lähiympäristössä ei ole tehty havaintoja pohjavedestä, ja geologisen rakenneselvityksen mukaan ottamisalueen lähistöllä kallionpinta on pohjaveden pintaa korkeammalla.

Toiminnan nykyisessä maa-ainesluvassa on edellytetty pohjaveden tarkkailuputken asentamista, mikäli alueen pohjavesiolosuhteista saadaan sellaista lisätietoa, että ottamisen pohjavesivaikutusten seurantaan soveltuva havaintopaikka voidaan määrittää. Samaa edellytetään myös Hämeen ELY-keskuksen antamassa lausunnossa. Valvontajaosto katsoo, että kyseinen määräys on riittävä, eikä ole tarkoituksenmukaista edellyttää pohjaveden seurantaputkien asentamista alueelle, jolla ei luvan myöntämishetken tietojen mukaan esiinny pohjavettä.

Ottaen huomioon luvassa annettavat määräykset pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi edellytettävistä toimista, valvontajaosto katsoo, että toiminnalla ei odotettavissa maa-aineslaissa kiellettyjä seurauksia pohjavesille.

Lopputulema

Valvontajaosto katsoo, ottaen huomioon lupapäätöksessä annettavat lupamääräykset, että ottaminen tai sen järjestely eivät ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa ja lupa on näin ollen myönnettävä.

Lupamääräysten yksilöidyt perustelut

Lupamääräys 1: Määräys perustuu maa-aineslain 11 § ja maa-ainesasetuksen 7 §:ään ja on tarpeen toiminnan valvonnan kannalta. Aloitustarkastuksen tarkoituksena on varmistua siitä, että ottamisen aloittamisen edellytykset on täytetty.

Lupamääräys 2: Ottamiseen liittyvien aluemääritelmien ja ottomäärien kirjaaminen on tärkeää, jotta maa-aineslupan mukaisia alueita ja velvoitteiden toteuttamista voidaan valvoa yksiselitteisesti määritellyillä alueilla. Määritelmien tarkoitus on osaltaan varmistaa maa-ainesten ottaminen luvan mukaiselta alueelta ja jälkihoitotoimenpiteille varatun alueen säästämisen kaivulta.

Lupamääräys 3: Määräys perustuu maa-aineslain 10 §:ään. Pääsääntöisesti ottamislupa myönnetään enintään kymmeneksi vuodeksi. Erityisistä syistä lupa voidaan kuitenkin myöntää pitemmäksi ajaksi, kuitenkin enintään viideksitoista vuodeksi, jos se hankkeen laajuuteen, esitetyn suunnitelman laatuun ja muihin aineiden ottamisessa huomioon otettaviin seikkoihin nähden katsotaan sopivaksi. Erityisenä syynä voidaan pitää myös sitä, että ottaminen kohdistuu voimassa olevassa maakuntakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa maa-ainesten ottamiseen varatulle alueelle. Suunnitelma-alue sijoittuu voimassa olevassa maakuntakaavassa maa-ainesten ottoon varatulle alueelle, joten lupa voidaan myöntää 15 vuodeksi.

Lupamääräys 4: Määräys perustuu maa-aineslain pykälisiin 3 ja 11 ja on annettu pohjaveden suojelemiseksi.

Lupamääräys 5: Määräys perustuu maa-aineslain 11 §:ään, maa-ainesoppaassa (YM 2023:30) annettuihin suosituksiin sekä vakiintuneisiin käytäntöihin ja on tarpeen naapurille aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi sekä sen varmistamiseksi, että ottotoimintaan liittyvien toimenpiteiden välittömät vaikutukset eivät ulotu toimintakiinteistön ulkopuolelle.

Lupamääräys 6: Määräys perustuu maa-aineslain 9 §:ään ja on nostettu määräykseksi selvyiden vuoksi. MAL 9 §:ssä todetaan seuraavaa: *"Jos aineiden ottaminen alentaa viereisen tai lähistöllä sijaitsevan kiinteistön arvoa tai aiheuttaa muuta sellaista vahinkoa tai haittaa kiinteistön käyttämiselle, mitä ei ole pidettävä vähäisenä, on kiinteistön omistajalla ja haltijalla oikeus saada aineiden ottajalta täysi korvaus haitasta, joka aineiden ottamisesta hänelle aiheutuu. Korvausta on vaadittava viiden vuoden kuluessa vahingon tai haitan aiheutumisesta. Jollei korvauksesta sovita, kysymys oikeudesta korvaukseen ratkaistaan ja korvaus määrätään kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettua lakia noudattaen toimituksessa, jota haetaan Maanmittauslaitokselta."*

Lupamääräys 7: Määräys perustuu maa-aineslain 11 §:ään ja on tarpeen toiminnan haittojen rajaamiseksi ja kohtuuttoman haitan ehkäisemiseksi. Toiminta-ajat on myönnetty hakemuksen mukaisina ja ne ovat samat, kuin toiminnan aiemmassa maa-aineslupapäätöksessä.

Lupamääräykset 8 – 9: Määräykset perustuvat maa-aineslain pykälään 11 sekä maa-ainesasetuksen pykälään 7 ja ovat tarpeen turvallisuuden takaamiseksi, haittojen ehkäisemiseksi sekä toiminnan valvonnan kannalta.

Lupamääräys 10: Määräys perustuu maa-aineslain pykälisiin 3 ja 11 ja on annettu pohjaveden suojelemiseksi, ottomäärän hallitsemiseksi sekä ottosyvyyyksien valvonnan mahdollistamiseksi.

Lupamääräys 11: Määräys perustuu maa-aineslain pykälään 11 ja on tarpeen hankkeesta aiheutuvien haittojen rajoittamiseksi.

Lupamääräys 12: Määräys perustuu maa-aineslain pykälään 11 ja on annettu siltä varalta, että alueella ilmenee tarvetta hulevesien johtamiselle pois suunnitelma-alueelta. Hulevesien käsittely-rakenteiden huolellisella suunnittelulla ja toteutuksella ehkäistään maaperään, pohjavesiin ja pintavesiin aiheutuvaa pilaantumisen vaaraa.

Lupamääräykset 13 – 14: Määräykset on annettu maa-aineslain 3 ja 11 §:n perusteella toiminnasta aiheutuvan vaaran ja haittojen ehkäisemiseksi sekä pohjaveden ja maaperän suojelemiseksi.

Lupamääräys 15: Määräys on annettu maa-aineslain 3 ja 11 §:n perusteella maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi. Ottaen huomioon toiminnan pitkäkestoisuus ja sijainti tärkeällä pohjavesi-alueella, valvontajaosto katsoo, että vaatimus tukitoiminta-alueen kattamisesta tai kattamattoman tukitoiminta-alueen hulevesien keräämisestä on tarpeen. Kattamisella estetään tehokkaasti hulevesien syntyminen alueella, jolla polttonesteiden tai muiden kemikaalien päätyminen pintamaahan on vuosien aikana melko todennäköistä. Mikäli aluetta ei kateta, tulee hulevedet kerätä hallitusti esimerkiksi umpikaivoon. Vaikka tukitoiminta-alueen alapuolinen maaperä suojataan reunoiltaan korotetulla kalvorakenteella, on esimerkiksi rankkasateiden aikana mahdollista, että vettä kertyy hetkellisesti niin runsaasti, että haitta-ainepitoista vettä pääsee kulkeutumaan suojatun alueen ulkopuolelle, mikäli hulevesille ei ole osoitettu riittävää keräysrakennetta.

Lupamääräys 16: Määräys on annettu maa-aineslain 11 §:n perusteella ja pohjautuu Lupa- ja valvontaviraston ohjeeseen ”Ohje törmäpääskyjen huomioimiseen maa-aineenottoalueilla” (8.1.2026). Törmäpääsky on luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu ja niiden pesinnän häirintä ja pesien vahingoittaminen on kielletty. Koska törmäpääskyt käyttävät samoja pesäkoloja toistuvasti, on pesien hävittäminen pääsääntöisesti kiellettyä myös pesimäkauden ulkopuolella. Kiellot pohjautuvat luonnonsuojelulakiin, lintudirektiiviin ja Euroopan unionin tuomioistuimen päätöksen.

Lupamääräykset 17-18: Määräykset perustuvat maa-aineslain pykälään 11 ja on annettu toiminnasta aiheutuvien melu- ja pölyhaittojen ehkäisemiseksi.

Lupamääräykset 19-20: Määräykset perustuvat maa-aineslain pykäliin 3 ja 11, on annettu pohjaveden ja maaperän suojelemiseksi ja ovat tarpeen jätehuollon asianmukaisuuden varmistamiseksi sekä haittojen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 21: Määräys kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman tarkistamisesta perustuu maa-aineslain pykäliin 5a ja 16b ja ympäristönsuojelulain pykälään 114.

Lupamääräys 22: Määräys ottomäärätietojen raportoisesta perustuu maa-aineslain 11 ja 23a §:ään sekä maa-ainesasetuksen 9 §:ään ja on tarpeen toiminnan valvonnan kannalta.

Lupamääräys 23: Määräys perustuu maa-aineslain pykäliin 3 ja 11 ja on annettu toiminnasta aiheutuvien vaikutusten tarkkailemiseksi ja pohjaveden suojelemiseksi.

Lupamääräys 24: Määräys perustuu maa-aineslain 3 ja 11 §:ään ja on annettu jälkihoidon asianmukaisuuden varmistamiseksi sekä toiminnasta aiheutuvan vaaran ja haitan ehkäisemiseksi. Määräys mahdollistaa jälkihoitosuunnitelman muokkaamisen sen hetkisen tiedon mukaan ja alueen sen hetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Määrätty kaltevuus (1:3) perustuu turvallisuuteen, yleiseen käytäntöön ja maa-ainesoppaaseen (YM 2023:30), ja perustellusta syystä tästä on mahdollista poiketa osalla alueesta.

Lupamääräys 25: Määräys perustuu maa-aineslain pykälään 11 ja on tarpeen maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi. Hakemuksen mukaan alueen pintamaat riittävät alueen maisemointiin.

Lupamääräys 26: Määräys perustuu maa-aineslain 11 §:ään ja maa-ainesasetuksen 8 §:ään ja on annettu jälkihoitotoimenpiteiden turvaamiseksi.

Lupamääräys 27: Määräys perustuu maa-aineslain 12 §:ään ja on annettu jälkihoitotoimenpiteiden turvaamiseksi. Soran ottamisalueiden jälkihoidon keskimääräiset kokonaiskustannukset Maa-ainesten ottaminen -oppaan mukaan noin ovat 5 000–15 000 €/ha. Ottoalueen ominaisuudet huomioon ottaen vakuuden määrä katsotaan tarpeen mukaiseksi.

Lupamääräys 28: Määräys perustuu maa-ainesasetuksen 7 § ja on annettu toiminnan valvomiseksi. Lopputarkastuksessa on mahdollista todeta, onko luvansaaja noudattanut asetettuja lupaehtoja lupa-aikana ja voidaanko asetettu vakuus palauttaa.

Lupamääräys 29: Määräys perustuu maa-aineslain pykäliin 3 ja 11 ja on annettu pohjaveden suojelemiseksi ja jälkihoidon asianmukaisuuden takaamiseksi.

Vastaus lausuntoihin ja vastineeseen

Valvontajaosto on ottanut lausunnot huomioon päätöksenteossa lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevin tavoin. Hollolan kunnan kehitys- ja kaavoituspalveluiden lausuntoon todetaan, että lähtökohtaisesti hulevesisuunnitelmaa ei ole tarpeen edellyttää soranottoalueilla, sillä hulevedet imeytyvät näillä alueilla pääsääntöisesti maaperään, eikä niiden johtamiselle ole tarvetta. Määräyksissä on kuitenkin edellytetty hulevesisuunnitelman laatimista, mikäli tarvetta hulevesien johtamiselle ilmenee. Koska alueella esiintyy myös kalliota, johon kohdistetaan ottamistoimenpiteitä, voi hulevesien johtamiselle ilmetä tarvetta.

Pohjaveden tarkkailuputkien asentamisen osalta kehitys- ja kaavoituspalveluiden lausuntoon todetaan, että koska pohjavettä ei ole suunnitelma-alueella tai sen lähistöllä havaittu, ei voida määrittää tarkkailuputkelle soveltuvaa sijaintia. Lupamääräyksissä on kuitenkin todettu, että pohjaveden tarkkailuputki tulee asentaa, mikäli alueen pohjavesistä saadaan sellaista uutta tietoa, jonka perusteella tarkkailuputkelle voidaan tarkoituksenmukainen sijoituspaikka määrittää.

Toiminnan aloittaminen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta

Maa-aineslain 21 §:n 1 momentin mukaan ainesten ottaminen voidaan aloittaa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi. Lain 21 §:n 2 momentin mukaan lupaviranomainen voi kuitenkin perustelusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että ainesten ottaminen voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

Hakija on hakenut toiminnan aloittamislupaa muutoksenhausta huolimatta. **Lupa toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta myönnetään.** Lupaviranomainen katsoo, että toiminnan aloittaminen ennen lainvoimaiseksi tuloa ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, sillä kysymyksessä on olemassa oleva maa-ainestenottoalue, joka on jo nykyisellään lähes koko laajuudeltaan avattu maa-ainesten otolle, eikä alue näin ollen nykyiselläänkään ole luonnontilainen. Ottoalueen raja- tai otto-alueet eivät muutu aiemman luvan mukaisista rajauksista tai syvyyksistä.

Hakijan on asetettava 10 000 euron vakuus ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle. Vakuus on asetettava valvontaviranomaisen eduksi ennen toiminnan aloittamista. Vakuus on määrätty sen suuruiseksi, että sillä katettaisiin myös mahdolliset alueen täyttö- ja ennallistamiskustannukset.

Muutoksenhakutuomioistuin voi kumota määräyksen tai määrätä täytäntöönpanon lupapäätöstä suppeammaksi sekä määrätä täytäntöönpanon aloitusajankohdasta.

Sovelletut säännökset

- Maa-aineslaki (MAL, 555/1981): 1, 3, 4, 4a, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 19, 20, 21, 23 ja 23a §
- Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (MAA, 926/2005)
- Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (VnP 993/1992)
- Hollolan kunnan hallintosääntö (Voimaan 1.6.2025)
- Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maa-ainestaksa (voimaan 1.4.2020)

Viranomaisohjeet ja muu aineisto

- Maa-ainesten ottaminen. Opas ainesten kestäväään käyttöön (Ympäristöministeriön julkaisu 2023:30)
- Lupa- ja valvontavirasto 8.1.2026: Ohje törmäpääskyjen huomioimiseen maa-aineenotto-alueilla (aiempi versio Varsinais-Suomen ELY-keskus 10.12.2024).

Tarkastusmaksu, valvontamaksu sekä niiden määräytyminen

Tarkastusmaksu määräytyy Hollolan kunnan maa-ainestaksan (Elinvoimavaliokunta 11.2.2020, voimaan 1.4.2020) 2 § mukaan seuraavasti: Suunnitelmaa kohti 210 € sekä lisäksi hakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainesmäärän tilavuuden mukaan 0,007 €/m³, kuitenkin vähintään 140 €.

Tarkastusmaksu on näin ollen $210 \text{ €} + 0,007 \text{ €/m}^3 * 530\,000 \text{ m}^3 = 210 \text{ €} + 3\,710 \text{ €} = \underline{3\,920 \text{ €}}$

Lisäksi peritään naapureiden kuulemisesta aiheutuneet kustannukset 50 €/kuultava eli $50 \text{ €} * 5 = \underline{250 \text{ €}}$

Hakemuksen nähtävillä olosta on ilmoitettu Hollolan Sanomissa. Taksan 4.2 §:n mukaan lehti-ilmoituksen perusmaksu on 200 €. Tämän lisäksi peritään tarvittaessa perusmaksun ylittävän osan kuuluttamis- ja ilmoituskulut. Perusmaksun ylittäviä kuluja ei ole syntynyt. Tieto päätöksen antamisesta kuulutetaan myös lehdessä, joten perusmaksu peritään kahteen kertaan. Kuuluttamisen osalta maksuksi muodostuu 400 €.

Hakemuksen käsittelystä perittävät maksut ovat yhteensä $3\,920 + 250 + 400 = \underline{4\,570 \text{ €}}$

Vuosittainen valvontamaksu määräytyy Hollolan kunnan maa-ainestaksan 3 § mukaan seuraavasti: Lupapäätöksessä otettavaksi myönnetyn vuotuisen maa-ainesten määrän mukaan 0,04 €/m³, kuitenkin vähintään 210 €.

Vuosittainen valvontamaksu on näin ollen $0,04 \text{ €/m}^3 * 35\,300 \text{ m}^3 = \underline{1\,412 \text{ €}}$

Lupahakemuksessa on esitetty keskimääräisesti vuotuiseksi maa-ainesten ottamismääräksi 35 300 m³. Mikäli vuotuinen ottamismäärä ylitetään, luvanhaltijan/ottajan on ilmoitettava ylityksestä kirjallisesti valvontaviranomaiselle ja kunnalla on oikeus periä ylityksen osuus valvontamaksusta heti.

Päätöksen voimassaolo

Tämä lupa on voimassa 15 vuotta siitä, kun se on tullut lainvoimaiseksi.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella Hämeenlinnan hallinto-oikeudesta. Muutoksenhakuohje päätöksen liitteenä.

Päätöspäivä on 11.3.2026